

РЕЦЕНЗИЯ

от подп. доц. д-р Румен Върбанов Христов
доцент в катедра “Логистика” на факултет “Командно-щабен”
при ВА “Г.С.Раковски” – София

на дисертационен труд на АННА ДИМИТРОВА ГУНЧЕВА

на тема: “Възможности за повишаване на компетенциите на логистичния персонал за работа в многонационална среда под егидата на НАТО и Европейския съюз”

представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор”

Област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана”

Професионално направление 9.1. „Национална сигурност”

Научна специалност ”Организация и управление извън сферата на материалното производство”

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

Съвременните предизвикателства пред ЕС и НАТО, като тероризъм, киберзаплахи и редица други налагат решаване на различни по характер задачи, за което е необходимо добра предварителна подготовка, адекватно планиране и управление на различните процеси, включително и логистичните. За целта е необходими добре подготвен и компетентен персонал, който в същото време да знае английски език и да може добре да разбира конкретните термини и дефиниции.

Актуалността на дисертационния труд произтича от това, че съществуват възможности за повишаване и поддържане на изградените вече компетенции на логистичните специалисти за работа в многонационална среда, което налага пълно и правилно разбиране и използване на стандартните и оперативните процедури.

Съдържанието на разработката съответства с темата на дисертационен труд.

По-голямо внимание заслужават:

- Проведеното военно-експертно изследване на необходимите компетенции на военен логистичен персонал за работа в многонационална среда под ръководството на НАТО и Европейския съюз;
- Проведено е изследване на логистичните стандартни оперативни процедури на английски език за учебен щаб на многонационална бригада;
- Разработената документация на курс за специализирана подготовка на тема „Компетенции за устна и писмена комуникация на английски език на логистичен персонал в многонационална среда”.

На основа на двете изследвания са формулирани насоки и предложения за повишаване на компетенциите на логистичния персонал за работа в многонационална среда, а чрез разработената документация се разкрива възможност за провеждане на конкретна специализирана подготовка на логистичен персонал.

На основание на изложеното считам, че проблематиката, изследвана в дисертационния труд е актуална, значима и с определено научно-приложно значение. Тя може да бъде основа, за предлагане на конкретни решения за изграждане или усъвършенстване на компетенции на логистичните специалисти за работа в многонационална среда.

2. Обща характеристика и структура на дисертационния труд.

За целите на дисертационното изследване в труда са използвани различни научноизследователски методи. Използват се анализ и синтез въз основа на системния подход, анализ и статистическа обработка на емпирични данни, факторен и сравнителен анализ, аналогия и обобщение. Същите дават възможност за решаване на задачите и постигане целта на дисертационния труд.

Дисертационният труд е структуриран в съответствие с поставените цел, научно-изследователски задачи, работна хипотеза, обект и предмет на изследване и отразява възприетия от автора подход към темата. Разработения труд е в обем от 169 страници, заедно с приложенията. Състои се от увод, три глави с изводи към тях, общи изводи и предложения, заключение, списък на използваната литература и четири (4) приложения. При разработването са приложени двадесет и три (23) схеми и една (1) таблица .

В увода е посочена актуалността на разработвания научен проблем, неговата важност и практическото му значение за намиране на пътища и научнообосновани предложения за удовлетворяване на потребностите на българските въоръжените сили от логистични кадри, притежаващи необходимите компетенции за работа в многонационална среда.

В първа глава са разгледани и анализирани общите понятия, компетенции и логистични стандарти необходими за работата в многонационална среда. Разкрити са някои понятия и принципи, както и различни видове компетенции. Освен това в главата са разгледани изискванията към логистичните компетенции на военен логистичен персонал за работа в многонационална среда в структури на НАТО и ЕС.

Във втора глава е направен анализ на изисквания към подготовката и необходимите компетенции на военния логистичен персонал в Република България и в структури на НАТО и ЕС.

В тази глава са разкрити подходи и препоръки за повишаване на организационната ефективност и компетенциите в щабове и операции на НАТО. Тук важно място заема направеното изследване на основни характеристики на логистичните стандартни процедури за работа в учебен щаб на многонационална бригада.

В трета глава на основата на направените анализи и изводи от първа и втора глава, са анализирани компетенциите на българския военен логистичен персонал за работа в многонационална среда под ръководството на НАТО И ЕС. По-съществено в главата е синтезирането на нов модел за подготовка на военни логистици за работа в многонационална среда, както и описаното анкетно изследване върху основните компетенции на логистичния персонал, необходими за работа в многонационална среда. В края на главата са изведени предложения за повишаване на компетенциите на логистичните специалисти.

3. Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд.

В резултат на разработването на дисертационния труд могат да се формулират следните научни и научно-приложни приноси:

3.1. Научен принос - Обогатена е теорията на управлението на човешките ресурси в отбраната с акцент върху подготовката на

логистичен военен персонал за придобиване на компетенции за работа в многонационална среда, съгласно изискванията на НАТО и ЕС.

3.2. Научно-приложни приноси:

3.2.1. На базата на проведени военно-експертни изследвания са синтезирани предложения за усъвършенстване на специалната и езиковата подготовка на логистичен персонал за работа в многонационална среда под егидата на НАТО и ЕС.

3.2.2. Разработен е нов модел за подготовка на логистичен персонал за работа в многонационална среда, който след адаптиране е приложим и за други военни специалисти.

3.2.3. Разработена е учебно-планова документация за курс за обучение на логистичен персонал по английски език, развиващ компетенциите за устна и писмена комуникация, необходими за успешна работа в многонационални операции и в щабовете на НАТО и ЕС.

4. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд.

Основните научни и приложни резултати от извършените изследвания в дисертационния труд се свеждат до:

- обогатяване на теорията на обучението чрез предложените теоретични постановки;
- извличане на изводи от проведеното военно-експертно изследване на необходимите компетенции на военен логистичен персонал за работа в многонационална среда;
- формулиране на насоки за подобряване на компетенциите;
- разработените - модел на подготовката на военни логистични специалисти, както и учебно-планова документация за курс за обучение по английски език развиващ компетенциите за устната и писмена комуникация за работа в многонационална среда.

Резултатите от извършените в дисертационния труд изследвания представляват лично дело на дисертанта и очертават постигнатите приноси по отношение на повишаване на компетенциите в многонационална среда.

Постигането на поставената цел и решаването на основните изследователски задачи очертават и евентуалната **приложимост и полезност на дисертационния труд.**

5. Оценка на публикациите по дисертацията и авторството.

По тематиката на дисертационния труд докторантът е представил три (3) публикации, като същите са под печат. Същите имат характер на научни доклади и са пряко свързани са с темата на дисертацията. Два от тях са публикувани са в Сборник трудове от международна научна конференция на Военна академия „Г.С. Раковски” и един в Сборник трудове от годишна научна конференция на факултет “Командно-щабен”.

6. Литературна осведоменост и компетентност на докторанта.

В процеса на разработване на дисертационния труд авторът е използвал 100 литературни източника на кирилица и латиница, от които 35 са от Интернет.

Източниците представляват различни публикации (включително и на докторанта) методика, доктрини, стандарти и други. Това показва широка обхватност при подготовката и извършването на научно-изследователския процес в продължителен период от време.

Научно-литературната осведоменост и компетентност на автора показва желание да бъдат използвани различни и много на брой източници, което предполага по-пълно изследване на проблемите.

Не ми е известно резултати от изследването в дисертационния труд да са цитирани от други автори.

7. Оценка за автореферата.

Авторефератът е разработен и оформен съгласно изискванията и съдържа основните проблеми и подходите за тяхното решение в дисертационния труд. Същия подробно разкрива научната значимост и практическата приложимост на постигнатите приноси в дисертационния труд.

8. Критични бележки.

Наред с положителното в дисертационния труд и авторефератът са допуснати някои малки неточности:

- Използваните литературни източници не са подредени по вида на използвания език и Интернет сайтове, а са смесени;
- Неточно описание на модул LDM от LOGFAS (стр. 13 в автореферата и стр. 24 от дисертационния труд);
- Не са вписани последните дати на използване на материали от Интернет сайтове.

Посочените неточности и недостатъци не се отразяват върху значимостта на приносите в дисертационния труд и в бъдещата работа е добре да се вземат под внимание от докторанта.

9. Лични впечатления за докторанта.

Познавам кандидата г-жа Анна Гунчева още от постъпването ми във ВА"Г.С.Раковски. Считаю, че тя подхожда сериозно към дейности, които трябва да извършва, а освен това има желание за научно-изследователска дейност. Нямам съвместни публикации или друга свързаност с г-жа Гунчева.

10. Заключение.

Представената дисертация е научен труд от изследването на актуален проблем с постигнати определени научни и приложни приноси, доказващи способността на докторанта самостоятелно да разработва важни за теорията и практиката въпроси, свързани с компетенции на персонал работещ в многонационална среда.

11. Оценка на дисертационния труд.

От анализа на разработката може да се направи извода, че дисертационния труд притежава научни и приложни приноси и отговаря на Закона за развитие на академичния състав в Р. България и правилника за неговото прилагане.

Убедено предлагам на научното жури да присъди на госпожа Анна Димитрова Гунчева образователната и научна степен „доктор” за разработения труд на тема “Възможности за повишаване на компетенциите на логистичния персонал за работа в многонационална среда под егидата на НАТО и Европейския съюз” по научната специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство”.

Рецензент:

(П)

Подп. доц. д-р

Румен Христов

07.02.2018 г.